

Oklevéltár Pécel régebbi történetéhez**Készítette Szűcs Barbara, korrigálta Heltai Miklós****Források:**

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Gyűjteményekből (P és R szekcióból és állagtalán fondok)

• Magyar nemzeti múzeumi törzsanyag (Q 10) • 44486 (Vasvári káptalan levele) -Pest-Pilis-Solt-Kiskun-Vármegye általános ismertetője és címtára, ötödik körzet (Budapest, 1931) -DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció)

• Kincstári levéltárból (E)

• MKA, Neo-regestrata acta (Q 311)

• 15676 (Mátyás király 1462)

-Wellmann Imre: A parasztnép sorsa Pest megyében kétszáz évvel ezelőtt tulajdon vallomásaik tükrében (Mezőgazdaságtörténeti tanulmányok 3. Magyar Mezőgazdasági Múzeum, Budapest, 1967)

-Borosy András - Szabó Attila: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési iratainak regesztái. Igazságszolgáltatási iratok III. 1721-1740 - Pest Megyei Levéltári Füzetek 32. (Budapest, 2000)

-DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció)

• Családi levéltárak (P szekcióból)

• Batthyány család, Heimiana (Q 359)

• 102482 (1439 Erzsébet királyné)

-DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció)

• Gyűjteményekből (P és R szekcióból és állagtalán fondok)

• Magyar nemzeti múzeumi törzsanyag (Q 10)

• 44486 (1447 Péceli Zarka)

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Családi levéltárak (P szekcióból) • Patay család (Q 146) • 75435

Kelt: 1439 01 08

Kiadó: Budai káptalan

Pecsét: Hátlapon

Nyelv:Latin

Irattípus: elismervény

Regeszta:A budai káptalan előtt Veronika asszony, Domon-i Miklós özvegye nyugtatta Pechel-i István fiát: Lászlót, mert az neki őt anyja: Katalin asszony után e László Pechel possessióban levő részeiből /Pest m./ megillető leánynegyed fejében teljesen eleget tett. Hátlapján rányomásos pecsét helye

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Kincstári levéltárból (E) • MKA, Neo-regestrata acta (Q 311) • 13558

Kelt: 1440 07 26 Buda

Kiadó: Ulászló király

Pecsét: Alul

Nyelv: Latin

Irattípus: adománylevél

Regeszta:Ulászló király /:Hungarie, Polonie, Dalmatie, Croatie etc.rex:/ bizonyítja, hogy figyelemmel Peczel-i másképp Fornas-i János fia: Benedek mester literatus érdemeire neki adományozza a pestmegyei Peczel birtok egyharmadát, amely valamikor

Herthel Zsigmond budai polgáré volt, akitől azonban Borbála királyné törvényes úton megszerezte és így a királyné birtokába jutott; hozzáadja a benne lévő királyi jogot is, mindkettőt örök tulajdonul. A szöveg élén jobbra és a pecsét alatt: Relatio Ladislai Jakch de Kwsal wayvode Transsilvanensis. A szöveg alatt pecsét.

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Gyűjteményekből (P és R szekcióból és állagtalán fondok) • Magyar nemzeti múzeumi törzsanyag (Q 10) • 44305

Kelt: 1440 12 09 Buda

Kiadó: Hédervári Lőrinc Nádor

Pecsét: Záró

Nyelv: Latin

Irattípus: perhalasztó

Regeszta: Hédervári Lőrinc nádor a Pèceli Benedek deák által Nyári Elek és Inarcsi Karácsony Dénes ellen indított pert általános királyi parancsra a felek hozzájárulásával elhalasztja. Hátlapján gyűrűs zárópecsét.

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Kincstári levéltárból (E) • MKA, Neo-regestrata acta (Q 311) • 17108

Kelt: 1449 05 21 (Átírva 1469-ben)

Kiadó: Budai káptalan

Nyelv: Latin

Irattípus: iktató

Regeszta: A budai káptalan a királyhoz. Palocz-i László országbírónak a Peczel-i Salamon fia János fia Benedek mester javára Rozgon-i idősebb István temesi ispán fia János ellen kelt ítéletlevele értelmében Chempezhaza-i Bálint mester királyi kuriai jegyző a királyi kúriából kiküldött királyi ember Mátyás éneklőkanonok káptalani kiküldött jelenlétében Peczel-i Syke /dictus/ Benedeknek a Péter mester deák leányától: Margittól, másképp Bango-tól származó fiának a pestmegyei Pèczel birtokon és Syra, Kwrthwelyes, Nandorfelde és Dwsnok prediumokon lévő részeibe, a Nandorfelde birtokon a Rakws folyón lévő egykereű felülcsapó malom és az ottani, az Irswazegh birtok felé eső több szőlő birtokába, majd a Wechch birtokon lévő rászébe beiktatta a Peczel-i Salamon fia János fia Benedek mestert, nem véve figyelembe Rozgon-i idősebb István temesi ispán fia János ellenmondását. /Teljes szöveg/

DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Kincstári levéltárból (E) • MKA, Neo-regestrata acta (Q 311) • 14633

Kelt: 1453 02 07 Pozsony

Kiadó: V. László király

Pecsét: Alul

Nyelv: Latin

Irattípus: adománylevél

Regeszta: László király figyelemmel azokra a hűséges szolgálatokra, melyekkel Peczel-i Jánosnak a fia: Benedek mester már Zsigmond és Albert királyok idejében, majd az ő uralkodása alatt is kitüntette magát, neki adja egyrészt Peczel-i Mihály fia: Balogh Miklós birtokrészét, amely valamikor Hertel-i Zsigmond budai polgár tulajdona volt, de most a lengyel királynak (értsd Ulászlót) az adományozása folytán Benedek mester van annak a birtokában, másrészt egy másik birtokrészét, amely egykor a boldogult Peczel-i Benedeké volt, Peczel-i Pál és felesége: Ilona fiáé az említett Peczel birtokban, amelyek

a nevezett Zsigmondnak, Benedeknek és Ilonának a magtalan elhunytá folytán szálltak a koronára, azonkívül minden királyi jogát, amely őt abban a teljes birtokban megilleti, annak minden tartozékával a nevezett Peczel-i Benedek mesternek adományozta, tiszteletben tartva mások jogait és a fiscus kamara-hasznát. - A szöveg alatt pecsét töredékei. - A szöveg élén jobbra: Commissio domini regis. A pecsét alatt és a szöveg alatt jobbra: Commissio domini regis, domino Ulrico comite Cilie referente

**DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Bírósági levéltárakból (O) •
Tabula provincialis, Acta post advocatos (Q 11) • 98056**

Kelt: 1523 09 30 Illew (Üllő)

Kiadó: Pest megye

Nyelv: Latin

Irattípus: Peráthelyező

Regeszta:

in Illew – quintodecimo die f. quarte p. exalt. S. Crucis. Pest megye jelenti II. Lajos királynak, hogy a megyei törvényszéken Wan-i Tamás szolgabíró bevádolta Peczel-i Nyakazó Pált, hogy ez, mint Zalkany László váci püspök Nemegh-i officialisa, sok emberével és familiárisokkal együtt a panaszos Wan possessiójára tört és a panaszos meg jobbágyai ott összegyűjtött szénáját kocsira rakatván elvitte; az alperes ártatlanságát hangoztatta, mondván, hogy a szóban forgó terület nem a panaszosé, hanem a nevezett Nemegh possessióhoz tartozik.

A kihallgatott tanúk vallomásai alapján a törvényszék megállapítja az alperes hatalmaskodását s a felperes részére 100 arany forint kártérítés fizetésére kötelezi. Minthogy az alperes az ítélettel nincs megelégedve, azt megfellebbezi és ennek megfelelően a törvényszék azt átteszi a királyi kuriába a királyi személyes jelenlét elé.

Eredeti, papír, 3 darabra szakadva, hajtásoknál, szakadásoknál rongyos és hiányos, több helyen molyrágás s így egyes sorai nem olvashatók.

Zárópecsét h. Pest m.: Vány és Némedi helységek.

Tanúk nevei.– Regeszta forrása: OL regeszta (IIa)

**DIPLOMATIKAI LEVÉLTÁR (Q szekció) • Kincstári
levéltárból (E) • MKA, Neo-regestrata acta (Q 311) • 15676**

Kelt: 1462 03 05 Buda

Kiadó: Mátyás király

Pecsét: Záró

Nyelv: Latin

Irattípus: visszaiktató-idéző

Regeszta: Mátyás király a fehérvári káptalanhoz. Midőn vízkereszt 50-ik napján Budán a prelátusokkal, bárókkal és nemesekkel törvénynapot tartott, a király halasztó és kötelezést tartalmazó oklevele alapján megjelent előttük Peczel-i Benedek mester királyi ügyvivő, aki Kesew-i István fia László és a néhai Péter fia Péter ellenében a különös királyi jelenlét előtt bemutatta a budai káptalan vizsgálati és idéző oklevelét, amelyet a káptalan Hwnyad-i János kormányzó írásbeli meghagyására küldött meg

válaszként Palocz-i László comes országbírónak, amely szó szerint magában foglalta a kormányzó meghagyó oklevelét, amely szerint Peczel-i Salamon fia János fia Benedek mester nevében jelentették a kormányzónak, hogy bár 1449. vízkereszt nyolcadán Benedek mester a törvény előtt visszaszerezte az id. Rozgon-i István temesi comes fiától: Jánostól Peczel-i Syka "dictus" Benedek fia János literatusnak a pestmegyei Peczel és Wechech birtokokban lévő birtokrészeit a Syra, Kewrthweles és Nandorfelde prediumokkal együtt és azokba be is vezettette magát a királyi és a budai káptalani ember útján, ennek ellenére ezekből a Peczel-i birtokrészekből a nevezett Kesew-i István fia László és Peczel-i Domonkos fia Boythoryan Antal elfoglalták tőle a Rakos folyó mentén, a Maglod birtok oldala felőli részen egy nagy földterületet, amely földterületen Maglod birtok oldala felől Kesew-i Lászlónak a háza, míg a Rakws folyó oldala felől Boythoryan Antalnak a háza terül el, amelyekben ők maguk laknak és rajtuk kívül a folyó felőli oldalon laknak még: Benedictus Kazas, Jacobus Santha, Clemens Nemeth, Stephanus Zabo, Mathias et Petrus Kardos, alter Petrus Pethe, Lucas Balog, Johannes Thakach és Egidius Zygethy jobbágyok; azonkívül elfoglaltak még tőle kilenc más jobbágytelket, mint Peczel bekebelezett részét, t. i. Peczel-i Miklós fiainak: Miklósnak és Herkenek, más néven Henricusnak két régi saját telkét, Peczel régi faluvégén és ugyanott hét lakott jobbágytelket; azután elfoglalták még Maglod birtok oldala felől egy cserjést illetőleg erdőrészt, ugy szintén a Syra predium vagy erdő nagyobbik részét a Maglod-i nemesek Thwz nevü prediuma felől és a Rakws folyóval együtt bizonyos szántókat és erdőket és egy malomhelyet a nevezett Kewrthweles predium határain belül. Mindezeket most is elfoglalva tartják és nem hajlandók neki visszaadni. Azért a kormányzó meghagyta a budai káptalannak, küldje ki a testimoniumát, akinek a jelenlétében a királyi curiából külön kiküldött ember előbb megtudakolván a tényállást, idézze meg Kesew-i Lászlót és Boythoryan Antalt Peczel-i Benedek mesterral szemben 1449. Szent Jakab apostol nyolcadára /aug. 1./ az országbíró elé, jelezvén előttük, hogy meg nem jelenésük esetén is az országbíró a decretum generale alapján fog eljárni. Az ügy tárgyalása az országbíró több halasztó oklevele alapján, miközben Boythoryan Antal meghalt és a per átszállt testvérére: Peczel-i Péter fia Péterre, végre elérkezett a fent jelzett 1462. vízkereszt ünnepének 5-ik napjára /febr. 24./, amikor Peczel-i Benedek mester személyesen mutatta be a királyi különös jelenlét előtt a király 1461. nov. 10-iki bevalló oklevelét, de Kesew-i László és Peczel-i Péter fia Péter az abban foglalt sanctiok ellenére sem jelentek meg a különös jelenlét előtt, megbizottat sem küldtek és így a kötelezvényben foglalt következményeket vonták magukra. - A király birótársaival így érvelt: Mivel Peczel-i Benedek mester panasza a Kesew-i László és a néhai Boythoryan Antal részéről a Peczel birtok határain belül történt szántók, erdők, sessiok, malomhely stb. erőszakos elfoglalását illetőleg valónak bizonyult és őket ezen foglalás megindoklására törvényesen megidéztek Palocz-i

László comes országbíró elé és az ügy később a felek akaratából mint törvényes bíróság elé a királyi különös jelenlét elé került, de az itteni tárgyalásra ők sem nem jöttek, sem nem küldtek megbizottat és az ígért okmányait sem mutatták be, hanem magukra vonták a király előtt tett kötelezvényük következményeit, mindezek miatt Kesew-i Lászlót és Péter fia Pétert a jogtalan foglalás és a jogtalan visszatartás, továbbá okmányaik be nem mutatása miatt kötelező írásuk következményeképen fej- és jószágvesztésre kell ítélni, az elfoglalt birtokrészeket pedig: szántókat, jobbágytelkeket, malomhelyet és a Rakws folyót vissza kell ítélni Peczel-i Benedek mester számára, azért a király, továbbá Orzag Mihály nádor, Palocz-i László comes országbíró, Rozgon-i János királyi tárnokmester, azonkívül az ítélmesterek és néhány jelenlévő nemes a dolgot megtanácskozván Kesew-i Lászlót és Péter fia Pétert a hatalmaskodás tényében és így fej- és jószágvesztésben mondták ki bűnösnek, mindamelllett a feant részletezett birtokrészeket visszaitélték Peczel-i Benedek mester részére, azért a király meghagyta a káptalannak, küldje ki a testimoniumát, akinek a jelenlétében a királyi curiából külön kiküldött királyi ember szálljon ki a jelzett birtokrészekhez és Peczel összes szomszédainak a meghívása mellett juttassa azokat vissza a nevezett Benedek mesternek az őt illető jogon, nem véve figyelembe Kesew-i Lászlónak és Péter fia Péternek, vagy bárki másnak az ellenmondását. Ezekután szálljon ki Kesew-i Lászlónak és Péternek, az országban bárhol található birtokrészéhez, amelyek csak kettejüket illetik és egybehíván azok szomszédait, miután a talált birtokrészeket előbb meghatárolták és felértékelték és kiszakították belőlük a gyermekeiket és testvéreiket illető birtokrészeket, foglalja le azokat és statuálja 2/3 részben a királynak, mint birói részt, 1/3 részben pedig Peczel-i Benedek mesternek mint ellenfélnek, hogy zálogképen tartsák azokat mindaddig, míg az illetékesek vissza nem váltják azokat. Erre terminusul a különös jelenlét előtt való megjelenésre vízkereszt nyolcadát tűzze ki, amely terminusra idézze meg az esetleges elrejtőket is. Kijelölt királyi emberek: magistri Ladislaus de Lyphtho, vel Stephanus de Hassagh, aut Ladislaus de Pethke, sive Johannes de Gathal, sin Michael de Gemerew, sew Johannes de Warak, an Michael de Wylak, cew Nicolaus de Thorda. Eredeti, papír; az összehajtásoknál hézagos. Zárlatán pecsét töredékeivel. - Regeszta forrása: OL regeszta

Magyar Nemzeti Levéltár Magyar Országos Levéltára
HU MNL OL E 156 - a. - Fasc. 109. - No. 005.

Irattípus: Inventárium

Kelt: 1672 november 22

Kiadó: Török Ferencz

Fáy István inventáriuma

Külön kenyeres jobbágyok, közösen fizetnek adót karácsony tájban.

– Locsod praedium felét használják, 6 tallér bort fizetnek érte a szentmártonkátaiaknak.

Regeszta: Peczeli nevű falunak az fele, az melyik lehet húsz küldöm kenjeres ember, ezek adót szoktanak adni Esztendőkint, Az 30. melyet karácsony szoktanak le tenni, ezeknél ez esztendőbeli adojok kezeknél vagyon.

Ezen kívül semmi más adót, sem szolgálatot, nem téznek.

Locsod nevű pusztá prodiom? az fele, melyet esztendőkint melyet megszokta nak követni, az Szent Márton katijak 6 Tallérbor, ezen pustanak, ez esztendőbeli adojaik még kezeknél vagyon

Borosy András-Szabó Attila: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési iratainak regesztái. Igazságszolgáltatási iratok III. 1721-1740 –Pestb Megyei Levéltári Füzetek 32. (Budapest,2000)

1729. No. 2.

1729 augusztus 22-én, Isaszegen (Isaszegh) PPS vármegye szolgabírája, Huszár István nés esküdtje, Füzy Bálint Magócsy (Mágócsy) Mihály rendes Alispán megbízásából gyaraki Grassalkovich (Grasalkovics) Antal kérésére Isaszeg és Pècel (Pèczel) határainak megállapítása céljából tanúkihallgatást tartottak.

A tanúknak feltett kérdések:

1. Tudja -e a tanú, hogy a Szilas-völgye-farka mellett lévő hányást mindig az Isaszeg és Pècel közti határnak tartották?

2. Úgy-e 30 évvel ezelőtt, mikor vita volt az isaszegiek és pèceliek között, a tanúk akkor is azt a hányást vallották igaz határnak?

3. Úgy-e a nevezett hányástól valamennyire feljebb, a Rákosnvide folyásán még a török időkben malom állt, melyet Tarcsai malomnak hívták, s arról azt tartották, hogy az isaszegi határban van. Ez idővel elpusztult, úgy-e a kuruc háború előtt kallót építettek annak a helyen, s akkor is az isaszegi határhoz tartozott?

4. A nevezett malom és kalló után a pèceli vagy az isaszegi földesúrnak fizettek-e a tarcsaiak és a "kallónak urai" cenzust vagy árendát?

5. A határon "felül való" erdő az Isaszeghez tartozott-e?

6. "A Szilas völgye farkánál lévő határtól egyenesen napnyugtának a Rákos folyásán által az ellenben lévő bérnél szörvény(?) Beregh mellett megyen az isaszegi határ?"

7. Tudja-e, hogy nevezett bérctől nyugat felé egyenesen az Isaszegről Pestre menő országútnak és azon keresztül át a közeli bodzabokornál lévő hármás hányásra megy az isaszegi, és onnan megegyezik a pèceli és felaőtarcsai (Fölső Tárcsa) határokkal.

8. Nemde addig békességben bírták, még a török időkben is, az isaszegi határt?

A kihallgatott tanúk:

-Tóth (Totth) György 70 éves Kókai lakos vallja:

1. Tudja, hogy a Szilas-völgye-farka mellett mutatott hányás mindig igaz határ volt Isaszeg és Pècel között.

2. Ezelőtt 30 évvel vitás volt a határ az isaszegi és pèceli uraságok között. A többiek között a tanú is megjárta a határokat, s a

megmutatott hányást igaz határnak vallották, s most is annak vallja.

3. A török időkben a nevezett hányáson felül, a Rákos folyásán volt a tarcsaiaknak malmuk, s az az isaszegi határban volt, s a malomhelyet most is megmutatta. Elpusztulván, Buda bevétel után a kallómalmot az isaszegi szürszabók vagy csapók építették azon a helyen.

4. Tudja, hogy azon malom után a tarcsaiak fizettek az isaszegi uraságnak, a kallómalom után, mivel isaszegi lakosok voltak, akik járatták. Gondolja, hogy "ingyen az uraság nem engedte".

5. Az említett határon fölül lévő erdő mindig az isaszegi határhoz tartozott.

6. A Szilas-völgye-farkánál megmutatott határtól, a Rákos folyásán át a hegynek, ahonnét a pécéliek elhordták az isaszegi szénát, megsejmlélve azt a helyet, tudja bizonyosan, hogy igaz isaszegi földhöz tartozandó.

7. Tudja, hogy "az ország útja mellett keresztül által Porcza bokornál neveztetett hármashányásra", melyek egyike az isaszegi másik a pécéli harmadik a Tarcsai földet hasítja, megy a mostani ugarszántás között az isaszegi határ, mint ahogy ezelőtt kb. 30 évvel bejárta. De azóta erre nem járt, bizonyosan nem emlékezhetik rá, s nem tudja megmutatni, mert most az a rész fel van szántva.

8. Emlékezz rá, hogy a hármashányásig mindig, a török időkben is szabadon bírták az isaszegi földet.

141-142. oldal

Borosy András - Szabó Attila: Pest-Pilis-Solt vármegye közgyűlési iratainak regesztái. Igazságszolgáltatási iratok III. 1721-1740 - Pest Megyei Levéltári Füzetek 32. (Budapest, 2000)

1728. No. 6.

471. Koháry István gróf levelét, melyet Magócsy (*Magócsy*) Mihály alispánnak írt a kecskeméti (*Kecskemeth*) görögök ügyében, tévedésből a Politica iratokhoz csatolták, (*latin*)

1728. No. 8

472. Huszár István szolgabíró és Kászonyi József esküdt testimonialist adtak ki Pesten, 1728. március 2-án arról, hogy gróf buzini Keglevich (*Kegle-vics*) Józsefet a megnyert per után birtokba helyezték Szőreg (*Sőregh*) és Cibakháza (*Czibakháza*) pusztákat illetően, (*latin*)

1729. No. 1.

473. 1729. május 19-én Magócsy (*Mágocsy*) Mihály, PPS vármegye rendes alispánja megbízásából és gróf Althann (*Althan*) Mihály Frigyes bíboros váci püspök és a káptalan megkeresésére Huszár István szolgabíró és Kászonyi (*Kászony*) József esküdt kiszálltak Üllőre Halomegyháza, Léb (*Lob*) és Vasad (*Vassad*) határainak megállapítása céljából, ahol tanúvallatást tartottak.

A tanúknak feltett kérdések:

« Tudja-e a tanú, hol vannak Üllő, Halomegyháza, Léb és Vasad között az igaz régi határok, s ha tudja, mutassa meg s vallja meg, hogy azon határjelekig bírták-e az üllői lakosok az üllői földet?

Határjárás:

Először kimentek ahhoz a három határjelhez, mely Vecsés és Halomegyháza pusztákat és Üllő falut választják el egymástól, melyek az Üllőtől Halomegyháza és Gyál felé vezető út mentén kb. 30 lépésre dél felé található. Innét elvezették őket kb. 700 lépésnyire egy Nagy-hegység nevezett dombhoz a Halomegyházi-tó mellé, ahol kihallgatták a következő két tanút.

1. Gáspár István, 60 éves alsónémedi (*Alsó Nemedi*) lakos vallja: tudja, hogy e hegyoldalban volt a határ Üllő és Halomegyháza között. Ezelőtt 30 évvel mutatta neki Kátai (*Kátaj*) István üllői csordás azt a határt. Szintén őtőle hallotta, hogy a határjelet a bírák elhányták, de most is látszik a helyén egy gödör. Addig bírták az üllői földet, és maga is „addig tartja”.

2. Kovács István, 50 éves szentmártonkátai (*Szent Martonkata*) lakos vallja: tudja, hogy ezen a hegyen volt a határ, atyjától is sokszor hallotta, ki kb. 3 évig üllői szilaj csikós volt, hogy ez a hegy halomegyházi föld, azon alul pedig a Lapos üllői föld. Mindig annak tartották, és a tanú is annak tartja. Innét egyenesen észak felé vezették őket kb. 1440 lépésnyire egy másik dombhoz, bizonyos körtefákhoz. Innét 60 lépésnyire a következő tanúk három jól látható földhatárjelet mutattak.

Az első tanú, Gáspár István vallja: tudja, hogy e három határ közül az egyik üllői, a másik halomegyházi, a harmadik lébi. Üllőn laktában atyjától és más öreg emberektől hallotta, hogy ezek igaz határok.

A második tanú, Kovács István vallja: atyjától hallotta, hogy e három határhányásos üllői, lébi és halomegyházi földeket választanak el, mindig eddig bírták az üllői földet.

3. Kovács György, 43 éves szentmártonkátai lakos vallja: atyja Üllőn lakott és gyermekkorában a tanú kaszásoknak ételt hordott egykor, mikor a kaszások „nyúhottak” (nyugodtak). Atyja örök emlékezetére lehúzta az egyik határra (úgy emlékszik az atyja mondására, hogy a lébi határra), „hármát ütött a farán”, mondván, meg emlékezzél fiam, hogy ez lobi, halmi és üllői hármassal határ”. Innét tudja, hogy ezek a nevezett helyek igaz határok.

4. Gödény (*Gödön*) István, 62 éves, Úrin lakó jobbágy vallja: gyermekkorában Tatár István üllői gazdánál szolgált, s ez a kaszálás idején, mikor a mezőre hajtotta az ökröket, mutatta neki ezt a halmot, hogy ez az üllői, halmi és lébi hármassal határ. Intette őt, hogy azon belül ne bocsássa az ökröket, mert ezen túl lébi és halmi föld van. Akkor nem gondolt a határookra, de most látja, hogy ezek az igaz határok Üllő, Léb és Halomegyháza között.

5. Komár András, 70 éves fóti lakos vallja: még Buda megvétele előtt mint üllői fejős gulyás hallotta, hogy e három határ a halmi, lébi és üllői határ. Pásztor korában „eleget hevert rajtok”. Eddig tartották az üllői határt.

A még kihallgatott tanúk: Balázs (*Bálás*) János, 40 éves ceglédi, Jakab István, 60 éves ráckevei (*Ráczkeve*), Gáspár András, 65 éves, Iván György, 49 éves lacházi (*Laczhaza*) és Tatár András, 30 éves alsónémedi lakos.

A határjárás folytatása:

Innét kelet felé haladtak kb. 420 lépésnyire az Üllőtől Némedi felé vezető út mellett, ahol Tatár András mutatott egy földjelet, és azt vallotta: Hallotta Bodor Pétertől, hogy ez a határjel lébi és üllői földeket „különböztet”. A fentebbi tanúk is azt vallottak, hogy azon belül üllői föld volt, azon kívül lébi. Innét egyenesen a Vasadi-erdő felső végéhez mentek kb. 1040 lépésnyire s egy dombocskán másik földjeit mutattak, mely Léb és Üllő területét választja el. Ott az összes tanú egyhangúlag vallotta, hogy addig tartott Üllő területe. Hozzáteve, hogy Ráday (*Ráday*) Pál forrása (fons?), amit az üllőiek leromboltak, Üllő területén volt. Innét keleti irányba kissé elhajolva vezettek 413 lépésnyire, ahol mutattak egy másik jól látszó földhatárjelet, s itt a tanúk, Jakab István, Gáspár András, Gáspár István, Tatár András és Kovács István mint Üllő és Léb közti határjelet ismerték fel. Innét a nevezett cserjés mellett, a nevezett domb lejtőjén dél felé Rothli mészáros allodiumáig kb. 200 lépést mentek, ahol a nevezett tanúk azt vallották, hogy addig mint Üllő területét bírták, ott kellett összejönni Léb, Vasad és Üllő határának, melyeket megmutatni nem tudtak. Innét kelet felé haladva mutattak a Vasadi-erdő vidékén egy föld határjelet, az erdőtől kb. 200 lépésnyire, s az összes említett tanú azt vallotta, hogy békében bírták Üllő területét. Innét elvezették őket egy jól kiemelkedő határjelig, ahol egy elég nagy kő áll ki, s ezért Kőhatárnak nevezik, amit szintén határjelnek tartanak. Eddig tartott Üllő területe, ez volt a határ Vasad és Üllő között. Végül kelet felé vezették őket, s a nevezett tanúk, Gáspár András, Gödény István, Tatár András, Komár András, Jakab István s a másik Gáspár István megmutattak három másik határjelet egy régi forrás mellett, az Üllőtől Maglód (*Maglód*) felé vezető úttól kelet felé 130 lépésnyire. Ezek egyike jól látható, a másik eléggé átvágott, a harmadik kevésbé látható. Ezeket a tanúk igaz határoknak ismerték el Üllő, Maglód és Gyömrő possessiók között. A határjárásról és a tanúvallomásokról a vármegye saját pecsétje alatt testimonialist ad ki. (*magyar—latin*)

1729. No. 2.

474. 1729. augusztus 22-én, Isaszegen (*Isaszegh*) PPS vármegye szolgabírája, Huszár István és esküdte, Füzy (*Füzy*) Bálint Magócsy (*Magócsy*) Mihály rendes alispán megbízásából gyaraki Grassalkovich (*Grasalkovics*) Antal kérésére Isaszeg és Pécel (*Péczel*) határainak megállapítása céljából tanúkihallgatást tartottak.

A tanúknak feltett kérdések:

1. Tudja-e a tanú, hogy a Szilas-völgye-farka mellett lévő hányást mindig az Isaszeg és Pécel közti határnak tartották?
2. Úgy-e 30 évvel ezelőtt, mikor vita volt az isaszegiek és péceliek között, a tanúk akkor is azt a hányást vallották igaz

határnak?

3. Úgy-e a nevezett hányástól valamennyire feljebb, a Rákos vize folyásán még a török időkben malom állt, melyet tárcsái malomnak hívtak, s arról azt tartották, hogy az isaszegi határban van. Ez idővel elpusztult, úgy-e a kuruc háború előtt kallót építettek annak a helyén, s akkor is az isaszegi határhoz tartozott?

4. A nevezett malom és kalló után a péceli vagy az isaszegi földesúrnak fizettek-e a tarcsaiak és a „kallónak urai” cenzust vagy árendát?

5. A határon „felül való” erdő is Isaszeghez tartozott-e?

6. „A Szilas völgye farkánál lévő határtól egyenesen napnyugatnak a Rákos folyásán által az ellenben lévő bércnél szörvény (?) Beregh mellett megyén az isaszegi határ?”

7. Tudja-e, hogy a nevezett bérctől nyugat felé egyenesen az Isaszegről Pestre menő országútnak és azon keresztül át a közeli bodzabokornál lévő hármashányásra megy az isaszegi határ, és onnan megegyezik a péceli és felsőtarcsai (*Fölső Tárca*) határokkal.

8. Nemde addig békességesen bírták, még a török időkben is, az isaszegi határt?

A kihallgatott tanúk:

• Tóth (*Totth*) György, 70 éves kókai lakos vallja: 1. Tudja, hogy a Szilas-völgye-farka mellett mutatott hányás mindig igaz határ volt Isaszeg és Pécel között. 2. Ezelőtt 30 évvel vitás volt a határ az isaszegi és péceli uraságok között. A többiek között a tanú is megjárta a határokat, s a megmutatott hányást igaz határnak vallották, s most is annak vallja. 3. A török időkben a nevezett hányáson felül, a Rákos folyásán volt a tarcsaiaknak malmuk, s az az isaszegi határban volt, s a malomhelyet most is megmutatta. Elpusztulván, Buda bevétele után a kallómalmot az isaszegi szűrszabók vagy csapók építették azon a helyen. 4. Tudja, hogy azon malom után a tarcsaiak fizettek az isaszegi uraságnak, a kallómalom után, mivel isaszegi lakosok voltak, akik járatták. Gondolja, hogy „ingyen az uraság nem engedte”. 5. Az említett határon fölül lévő erdő mindig az isaszegi határhoz tartozott. 6. A Szilas-völgye-farkánál megmutatott határtól, a Rákos folyásán át a hegynek, ahonnan a péceliek elhordták az isaszegi szénát, megy az isaszegi határ. E helyről a péceliek elhordták az isaszegi szénát, megismerlélve azt a helyet, tudja bizonyosan, hogy igaz isaszegi földhöz tartozandó. 6. Tudja, hogy „az ország útja mellett keresztül által Porcza bokornál nevezetett hármashányásra”, melyek egyike az isaszegi, másika a péceli, harmadika a tárcsái földet hasítja, megy a mostani ugarszántás között az isaszegi határ, mint ahogy ezelőtt kb. 30 évvel bejárta. De azóta erre nem járt, bizonyosan nem emlékezhetik rá, s nem tudja megmutatni, mert most az a rész fel van szántva. 7. Emlékszik rá, hogy a hármashányásig mindig, a török időkben is szabadon bírták az isaszegi földet.

• Molnár János, 76 éves kókai lakos vallja: 1. Tudja, hogy a Szilas-völgy mellett lévő megmutatott hányás igaz határ Isaszeg és

Pécel között. 2. Hallotta ezelőtt kb. 30 évvel, mikor Kókán lakott, hogy viták voltak a Pécel és Isaszeg közötti határok miatt. Akkor is, mint most, a nevezett hányást tartották igaz határnak. 3—4. Hallotta, hogy a mutatott hányáson felül, a Rákos vizén a török időkben malom volt, melynek helyét most is megmutatta. Ezt a tarcsaiak az isaszegi uraságtól, az Esterházy (*Eszterházy*) grófoktól évi 10 tallérért árendáltak. A tárcsái malom pusztulása után az isaszegi csapók kallómalmot építettek a helyén, s gondolja, hogy az uraság azt sem engedte nekik ingyen. A malomhely az isaszegi határhoz tartozik. 5. Emlékszik, hogy a nevezett határon fölül lévő erdőt az isaszegiek bírták, ő maga is kaszált ott, s onnét tavaly péceli lakosok elhordták az isaszegiek árpáját. 6. Hallotta, hogy a Szilas-völgy-farkánál lévő határtól „az Rákos folyásán által fel az hegynek a bérc mellett, kit is most Szürvény Berknek nevezni hallotta”, megy az isaszegi határ, mint ahogy most is mutatták, ahonnét a péceliek elhordták az isaszegiek szénáját, az isaszegi föld. 7. Emlékszik arra, hogy azon bérctől vagy „Szörvény Berektül” egyenesen mostani szántóföldek végén ezelőtt kb. 30 évvel a többi akkori tanúkkal együtt mentek egyenesen az Isaszegről Pestre menő országúton keresztül a közeli bodzabokornál lévő hármashatárra, melyet most is megmutatott, ahol a péceli, tárcsái és isaszegi földek határai „megegyeznek”, s melyek ma is a három helység közötti igaz határok. 8. A nevezett három határig békességesen bírták az isaszegi határt.

- Varga (*Vargha*) András, 63 éves kókai lakos vallja: 1. Mint az előző tanú. 2. Hallotta, hogy a nevezett határokat, mikor 30 éve megjárta őket az isaszegi és a péceli uraság bizonyságokkal, akkor is igaz határnak vallották, s meg is hagyták. 3. Tudja, hogy azon a hányáson felül volt a csíktarcsaiak malma, mely sokszor örölt. Mikor ez elpusztult, az isaszegi csapók kallómalmot építettek, úgy mint isaszegi határba. 4. A csíktarcsaiak (*Csik Tárca*) az isaszegi uraságtól bérelték a malomhelyet, s úgy gondolja, hogy az isaszegi csapók is fizettek földesuruknak, de hogy mennyit, azt nem tudja. 5. A nevezett határon felül való erdőket mindig az isaszegiek bírták, mert „csabai lakosok falustul árendáltak az isaszegi uraságtól”. 6. A megnevezett határtól egyenesen a Rákos folyásán át a hegy bérce felé, mindenkor addig hallotta, hogy tartották az isaszegi határt, amint most is e tanú addig tartja. Az a hely, ahonnét Isaszeg szénáját a péceliek elhordták, isaszegi föld. 7. Onnét át a bodzabokornál lévő hármashatárig, tudja bizonyosan, hogy isaszegi, péceli és felsőtarcsai földeket bírtak, és az a hármashatár az említett három helység határait különböztette. 8. A hármashatárig békében bírták az isaszegi földet.

- Nagy János, 68 éves kókai jobbágy vallja: 1—2. Semmi. 3. Tudja, hogy a Rákos vize folyásán megmutatott malom helyén volt a csíktarcsaiak malma, melyet az isaszegi uraságtól béreltek mint Isaszeghez tartozó földet. Ez elpusztult, és helyén az isaszegi csapók kallómalmot építettek. 4. E malom után a tarcsaiak fizettek az isaszegi földesúrnak, de nem tudja, mennyit. 5—6. Semmi.

7. Nemrégem hallotta, hogy „azon bércezen túl, amint most az ugarok vannak, azon túl péceli földnek, a tallókat pedig isaszeginek azon által egyenesen a Szarkás berek mellett lévő hármast határig tudja, hogy azon hármast határ egyike isaszegi, másika péceli, harmadika felső tárcsái határokat hasítja s különbözteti." 8. Addig békességben bírták az isaszegi földet.

- Pap János, 80 éves kókai lakos vallja: 1—2. Semmi. 3. Amely malomhelyet mutattak a Rákos folyásán, ott állt a tarcsaiak malma az isaszegi határban. Az elpusztulván, valamely csapók építettek azon a helyen kallómalmot. 4. A tarcsaiak azt a malomhelyet az isaszegi uraságtól bérelték, a kallómalom után pedig a csapók fizettek-e, nem-e, nem tudja. 5—6. Semmi. 7. A Szarkás-bereknél (*Szarkás Berki*) megmutatott hármast határ egyike péceli, másika isaszegi, harmadika felsőtarcsai. 8. Mindenkor békében bírták a tárcsái földet.

- Nagy István, 65 éves csíktarcsai lakos vallja: 1—2. Semmi. 3. A mutatott malomhely az isaszegi határban van, s azt az isaszegi földesúrtól bérelték, miután az elpusztult, helyén kallómalmot építettek, nem tudja, kik. 4. A malomhelyet az isaszegi uraságtól bérelték, de nem tudja, mennyiért, mert „akkoron még bíró házához nem járt". 5. A malomhelyen fölül lévő erdőt „tudja, hogy Isaszeghez bírták, mert mind tarcsaiak, mind csabaiak az isaszegi uraságtól fáját árendáltak, mezeit pedig szadaiak bírták". 6. Semmi. 7. A bodzabokornál lévő hármast határt ismeri. „Ezek egyike a tárcsái, másika a péceli, harmadika az isaszegi földet hasítja". 8. Emlékezettől fogva hármast határig békében bírták a földet.

- Varga (*Vargha*) András, 60 éves csabai lakos vallja: 1—2. Semmi. 3. Amely malomhelyet mutatták a Rákos vize folyásán, az az isaszegi határban van, s a csíktarcsaiak építették. Miután ez elpusztult, kallómalmot építettek rajta. 4. A csíktarcsaiak azt a malomhelyet az isaszegi uraságtól bérelték. 5. A malomhelyen fölül lévő erdőt Isaszeghez bírták a csabaiak. Falustul az isaszegi uraságtól esztendőnként árendáltak a fáját, jármától egy máriásban megalkudván. Azt hozzáadván, amidőn Szent György napja (április 24.) közelgett, sokan a gazdák közül fát vágván azon erdőben, a Szilas nevű völgyben, amely már a péceli határba esik, hordtak azon okból, hogy Szent György-nap után idejében hazahordhassák háborgatás nélkül. 6—8. Semmi.

- Dudás (*Dudás*) Pál, 80 éves csabai lakos vallja: 1—2. Semmi. 3—5. Mint az előző tanú. Hozzáadván, hogy bizonyos csíktarcsai három ember bírták a mutatott helyen lévő malmot, s minden évben egy csikó lovat adtak az isaszegi magyar uraknak. A kallómalmot utána isaszegi csapók építették. 6—8. Semmi.

- Puskás Mihály, 90 éves szadai lakos vallja: 1—2. Semmi. 3. A Rákos folyásán, a malom helyén, melyet mutattak neki, a tarcsaiaknak malmuk volt mint isaszegi határban. A többire semmit. 5. Tudja, hogy a malom fölül lévő erdő Isaszeghez tartozik, s az erdő között lévő laposokat a szadaiak kaszálták és mezeit élték, szántották kb. 40 évig mint pusztát, és isaszegi úrtól árendáltak. 6. Nem

emlékszik, hogy meddig bírták. 7. Tudja, hogy a bodzabokornál lévő hármashatár egyike isaszegi, másika péceli, harmadika tárcsái határ. 8. Mindeddig bírták, a török időben is, az isaszegi földet.

- Cseszkó (*Cseszkó*) István, 60 éves szentlászlói lakos vallja: 1. Mint az első kókai tanú. 2. Hallotta, hogy mikor 32 éve járták a határokat, akkor a nevezett határt igaz isaszegi és péceli határnak meghagyták. 3. Mint az első tanú. 4. A tarcsaiak az isaszegi úrtól, Esterházytól (*Eszterhazj*) árendáltak a török világban. 5. Azt az erdőt mindig Isaszeghez bírták. 6. A Szilas-völgy farkánál lévő határtól, át a vizén, egyenesen Szörvény-berken keresztül, át a Kis-halomnak egyenesen megy az isaszegi határ. 7. A Kis-halomtól a bodzabokron belül lévő hármashatárra, ami az isaszegi, a tárcsái és a péceli földeket különbözteti meg. 8. Mindenkor, a török időkben is, azon hármashatárig békességben bírták az isaszegi földet. Ezeket onnét tudja, hogy gyermekkorától fogva juhászokdván, atyjával az isaszegi határban őrizte a szentlászlói juhokat. A szentlászlóiaknak (*Szent László*) szabad volt az isaszegi földet is bírni, mert egy úré volt, az Esterházy uraké. Sokszor fordult meg a juhokkal az említett határokon.

- Gonda György, 87 éves szentlászlói lakos vallja: 1. Hallotta, hogy a Szi-las-völgy-farkánál lett volna valamely határ, de rajta sohasem volt, csak „most in oculata”. 2. Igen, helyben hagyták akkor is. 3. Tudja, hogy a Rákos vizén mutatott malomhely az igaz isaszegi határban van. A tarcsaiaknak malmuk volt ott, s az elpusztult, s mikor Isaszeget megszállották, helyébe kallómalmot építettek. 4. A malom után a tarcsaiak az Esterházy uraknak árendát fizettek. 5. A malmon fölül lévő erdőt és mezőt mindig Isaszeghez bírták a szentlászlói lakosok, mivel egy uruk volt, szabad volt nekik az isaszegi földet „marhájokkal élni”, s azon szántani, kaszálni. Isaszeg akkor pusztá volt. 6—7. A malomhelytől át a vizén, föl a hegybércnek, a berek melletti Kis-halomra megy az isaszegi határ. Onnét a bodzabokornál lévő országúton keresztül át a hármashatárra, ami az isaszegi, felsőtárcsai és péceli határokat különbözteti meg. 8. Mindenkor, még a török időkben is, addig szabadon bírták az isaszegi földet.

- Matusek Sebestyén, 40 éves sápi lakos vallja: 1—2. Semmi. 3. Tudja, hogy a mutatott malomhely, melyen régen a tarcsaiaknak malmuk volt, az isaszegi határban van. Miután ez elpusztult, és Isaszeget megszállták, az isaszegi csapók kallómalmot állítottak a helyébe. 4. A tarcsaiak az isaszegi uraságnak fizettek a malomhely után. A csapók pedig a faluval megegyeztek, ezt a tanú jól tudja, mert akkor Isaszegen lakott, gyermekségétől fogva ott nevelkedett. 5. A malomhelyen fölül lévő erdőt mindig az isaszegi határhoz bírták. 6—8. A nevezett malomhelytől át a Rákos vizén, föl a hegynek a berkecske mellett, melyet Szörvény-bereknek neveznek, a mostani ugarok között a kis

malomnál megy az isaszegi határ. Onnan a bodzabokornál lévő hármashatárra, mely hármashatárnál az isaszegi, fel(ső)tarcsai és péceli határok meg egyeznek. Mindig addig bírták

az isaszegi földet. Határozottan kijelenti, hogy mikor 30 évvel előbb vitások voltak az isaszegi és péceli uraságok között a határok, a jelen tanút mint gyermeket „örök emlékezetre kivitték s ugyan megnevezett határokon lehúzván, megcsapták”. Azt is jól tudja, hogy a Kútvölgye (*Kút Völgye*) nevű helyről a péceliek szénáját kb. a 3. esztendőben az isaszegiek elhordták akkori földesuruk parancsára, aztán keveset gondoltak a határokkal, majd „pörössé tették” a Kútvölgyét a péceliek és isaszegiek között.

• Szombat (*Szombath*) András, 50 éves gödöllői (*Gyödöllő*) lakos vallja: 1. Isaszegi uraságnak szolgált sok évig és tudja, hogy a Szilas-völgy-farka mellett lévő megmutatott hányás igaz határ, Pécel és Isaszeg között. 2—4. A mutatott malomhely mindig az isaszegi határban volt. A kuruc világban kallómalom volt a malom helyén, isaszegi szürszabók építették, s utána az isaszegi uraságnak adóztak. A tarcsaiaknak is volt malmuk a mutatott helyen, s utána az isaszegi uraságnak adóztak. 5. A nevezett határon fölül lévő erdőt mindig az „isaszegi földhöz” békességben bírták. 6. A Szilas-völgy farkánál lévő határtól a Rákos folyásán át egyenesen fel a hegynek a kis berkecske mellett, a háton keresztül át az országúton, mely Isaszegről Pestre visz, a hegy alatt lévő hármashatárra megy az isaszegi határ, ahol a péceli, felsőtarcsai és isaszegi határok megegyeznek.

• *A még kihallgatott tanúk:* Széki István, 80 éves, Zsemberi (*Sembery*) Mihály, 60 éves, Pálincás (*Palinkas*) István, 80 éves csabai lakosok és Oroszi András, 80 éves szadai lakos, (*magyar—latin*)

1729. No. 3.

475. Pesten, 1729. augusztus 22-én Magócsy (*Magócsy*) Mihály, PPS vármegye rendes alispánja megbízásából és Grassalkovich (*Grassalkovics*) Antal királyi jogügy igazgató, a Szent Korona ügyésze (fiscalis), a magyar kamara tanácsosának megkeresésére a vármegye szolgabírája és esküdtje (aláírásuk hiányzik) Isaszegen tanúkihallgatást tartott.

A tanúknak feltett kérdések:

1. Tudja-e a tanú, hogy Pécel (*Pécel*), Tűzberek (*Tuzberek*), Locsod és Isaszeg (*Isaszegh*) között van egy bizonyos Kútvölgye nevű puszta?

2. Ugye még a török urak által is „mint különös puszta” bíratott, sőt a csabaiak is mint külön pusztát bírták?

3. Tudja-e, hogy „ezen puszta Péczölhöz [*Pécel*] foglaltatott”, s már mint péceli határt bíriák?

7. Egy bizonyos kúthoz értünk, amit Jó Mátyás és Mihály készített egykor Nyársapát pusztán.

8. Abban az irányban — mintegy 50 lépésnyire — elértünk egy bizonyos mocsárhoz, amit közönségesen Bűdös-tó (*büdes tó*) néven ismernek. A mocsárnál egy halom van, amit röviden Trinagoriának hívnak, mely határa Nyársapátnak és Törteinek.

9. Végül elérkeztünk egy völgyhöz, ahol egy határhalom volt, amit megismertünk.

10. Elérkeztünk egy bizonyos határjelhez a dombon belül, amit közönségesen Asszony halma néven neveznek, és attól mintegy 160 lépésre van a kiindulási hely.

A kihallgatott tanúk:

- Fekete András, kb. 65 éves körösi lakos vallja: 1. Az apjától és az öregapjától hallotta, hogy az Őszi-halom (*Üszi halom*) Nyársapáti és Körös közt az igaz határ, amit maga az apja megmutatott neki, de hogy homokos a föld, a szél összetörte. 2. A Kopolyát ugyancsak az apjától hallotta, sőt mutatta is neki, hogy az a nyársapáti határban van, de azon alul törteli. 3. A harmadik a Kopolyán napkelet felé, azt is örökítik, azt is az apjától hallotta, hogy valóságos határ Nyársapát és Törtei között, addig szabadon, békével bírták. 4. A negyedik határ nem messze az előbbtől egy kerekded kútig tartott, ugyanis az apjától valóságos határnak lenni hallotta. 5. A nyársapáti Lapost, aminek a végében, nem messze a Törteli úttól, bizonyos szénaárok van. Tudja, hogy a Lapost mindig a nyársapátiak bírták, és a körösiek a tanúnak pénzért árendáltak. A pénzt ugyanazon nyársapáti lakosok hozták a tanú atyjának a kezéhez, mely pénzt magával a tanúval az édesatyja olvasta, minthogy az atyja juhásza volt a földesuraknak. 6. Onnét a Laposban egy elég széles határt mutatott, melyet, tudja, hogy már az atyja ispánságában is az említett puszták között való határnak hívtak. 7. Azt a kutat, melyet néhai Jó Mátyás erővel ásatott, a törteli határban tudja a tanú. Mihelyt Fekete Jakab észre vette, hogy a nyársapáti határban ásatta volna, azonnal egy darab marháját megölette és két negyedfu csikó lovát hatalmasságért kifogatta — melyen a tanú eleget nyar-galózkodott —, miért mert olyan hatalmasságot végbe vinni. 8. Arról a határról tudja, hogy törteli és nyársapáti között valóságos határ, amely a Büdös-tónál a Trinagoria mellett kb. 50 lépésnyire van. 9. Onnét egy völgyre ki egy szép kerek formára csinált dombocskára, amit az említett két határ között mindenkor valóságosnak ismert és hallott. 10. Az Asszony halmán alul kb. 160 lépésnyire szépen kitetszik a valóságos határ, amit a törteli és nyársapáti puszták között igaz határnak tartottak, és a mai napig úgy tartják minden villongás nélkül.

- Deák István, kb. 61 éves körösi lakos vallja: 1. Semmi. 2. Fekete Jakabtól hallotta Kopolyát mindenkor nyársapáti földnek lenni. 3. Azon határt, mely ott látszott menni Törtei és Nyársapát között, valóságos határnak hallotta Fekete Jakabtól, sőt maga a tanú is jól emlékezik, mivel magának és a többivel együtt a barma 10 tallérért ott szokott járni Fekete Jakab, akkor odavaló gondviselő engedelméből. 4. A negyedik határ is ugyancsak valóságos törteli és nyársapáti határoknak tartott, úgy is bírták. 5. Tudja és szemeivel látta azon a nyársapáti Lapon, ahol a szénaárok van, hogy azt az árkot még néhai szegény Tóth (*Tott*) János, amidőn említett nyársapáti Lapon Fekete Jakabnak engedelméből kaszált, ásta és ásatta, és mindenkor nyársapáti határban lenni tartották. 6. Azon kerek völgyecskeben való halmot mindenkor említett két puszták közötti határnak tartottuk. 7. Fekete Andrástól hallotta, hogy amidőn

Jó Mátyás hatalmasul ásatta a kutat nyársapáti földben, nem gondolván az ellenzéssel, hogy Fekete Andrásnak az atyja, Fekete Jakab egy meddő tehenét hatalmaságért levágatta és két negyedfű csikó lovát a méneséből kifogatta, el is vitette, azokat pedig oda is vesztette. 8. Pántos János nevű nyársapáti lakostól hallotta, hogy a Büdös-tón (*Bödös Tó*) alul 50 lépésre való határ Törtei és Nyársapát között valóságos határ. A többi között maga a fátens a Büdös-tón alul való széket mint törteli földet szántogatta, akkor a tanútól az említett nyársapáti lakos e szókkal tudakozta: No sógor, hova való földet szántasz? Törteli úgymond. Mire Pántos János: Jóllehet úgymond, még eddig törteli földet szántottál, de ennél a dombocskánál, amit Trinagoriának neveznek, tovább ne jöjj, mert ezután nyársapáti föld. 9. A Laposban a határt mindenkor igaz határnak hallotta lenni, és addig a nyársapáti határt szabadon bírták. 10. Az Asszony halmán alul kb. 160 lépésnyire való határt mindenkor Törtei és Nyársapát közötti igaz határnak és minden villongás nélkül valónak mindeddig éltek, mely határon alul lévő földeket maga a tanú bírta a törteli földhöz, de azon fölül sohasem.

- Szabó István, kb. 62 éves körösi lakos vallja: 1. Hallotta Fekete Jakabtól, hogy az Őszi-halomnál lett volna a határ, de homokháton lévén, a szél föltörte s elhordta. 2. A Kopolyát Fekete Jakabtól tudja, hogy határszélben lenne, és mind a nyársapátiaknak, mind a törtelieknek szabad volt rámenni. Tudja, hogy az volt a szerencsésebb, amelyik hamarabb érte el a marhájával. 3. Azon határforma dombocskát mindig határnak hallotta. Nemcsak Fekete Jakabtól, de más régi emberektől is. 4. Nemkülönben a negyedik határt is, ami az előbbtől nem messzi van, kb. egy jó puskaövésszerű, azt is másoktól hallotta határnak lenni. 5. A nyársapáti Lapost egész az Abonyi útig maga a tanú Tóth Jánossal együtt a nyársapáti gondviselők engedelméből szabadon kaszálta és minden háborgatás nélkül mint nyársapáti földön, és utána Fekete Jakabnak mint nyársapáti gondviselőnek adóztak. 6. Semmi. 7. A sokszor említett, Jó Mátyás által ásott kutat Fekete Jakab szájából hallotta. Hogy Jó Mátyás ellenezte volna és két csikó lovát méneséből kifogattatta, egy meddő tehenét pedig levágatta, melyek oda is veszttek, hogy el nem akart állani azon kúttól. 8. nem emlékezik. 3. Azt is a gazdájától hallotta, hogy Nátkay a mi urunk, többről semmit sem tud. 4. Hallotta, hogy Bődöt a méltóságos kalocsai érsekséghez elfoglalták, hány esztendeje légyen, nem tudja, nem emlékszik. 5. Semmi.

- *Tanúvallomást tett még:* Keserű Mátyás 60 éves, Tóth Miklós 65 éves, Parcsi István 86 éves, Tóth Ferenc 85 éves, Tóth György 70 éves, Mészáros János 100 éves, Kiss Görög 70 éves, pataji lakosok, Faragó Ferenc 80 éves, Ványai (*Ványai*) István 97 éves, ordasi lakosok, Tóth Péter 90 éves, Csire János 68 éves, uszódi lakosok, Kovács Márton 90 éves, Pálffy István 61 éves, Pálffy János 50 éves, foktői lakosok, Szabó János 60 éves, Tóth Mihály 60 éves, Kiss Mihály 35 éves, szentbenedeki (*Sancti Benedicti*) lakosok, Bovári (*Bovári*) Gergely 85 éves, dusnoki lakos, (*latin—magyar*)

1736. No. 7.

563. Cegléd (*Czegled*) mezővárosban vizsgálatot tartanak Balog Péter szőlőjének ügyében, 1736. augusztus 19-én. *A tanúknak feltett kérdések:*

1. Tudja-e, hallotta-e a tanú, hogy ezelőtt egynéhány esztendővel Balog Péter testvérnéje, Balog Anna férjével, Oláh Jánossal együtt építette a szőlőt, sőt a gyöpöt is ő fogta fel, melyen szőlőt kezdtek építeni?

2. Tudja-e vagy hallotta-e a tanú, hogy Oláh István a szőlőt hagyta a feleségének és felesége Balog Péternek?

A kihallgatott tanúk:

- Az első kérdésre Hollósi András, kb. 60 éves, tudja bizonyosan, hogy Balog Péter Oláh Istvánnal a szőlőt együtt csinálta, és a gyöpöt, melyen épített a szőlő, sógora híre nélkül Balog Péter fogta fel.

- Balog János, kb. 69 éves, látta azt is, mikor a szőlővesszőt, mellyel beültették a gyöpöt, együtt hozta Balog Péter Kőrösről sógorával, Oláh Istvánnal.

- Mód István, kb. 58 éves, tudja bizonyosan, hogy Balog Péter fogta sógorával, Oláh Istvánnal együtt a gyöpöt és csináltak először 16 utat, másodszor 26 utat. Balog Péter pedig szolgálatra adva magát, szolgált öt esztendőig. Az idő alatt Oláh István magányosan csinált 28 út szőlőt. Balog Péter szolgálatra menve, hagyott a sógoránál 12 mérő búzát, árpát 10 mérőt; a búza mérőjének akkoriban 6 máriás, az árpának 1 máriás volt a folyó ára. Ezenkívül adott egy borjút is, mely felnevekedvén tehénné, eladta a sógora egy ökörért, melyen (?) bujdosnak a kuruc revolutioban.

- A második kérdésre Révész János, kb. 48 éves, tudja bizonyosan, hogy Oláh István hagyta a szőlőt a maga feleségének, Balog Péter testvérnéjének.

- *Tanúvallomást tett még:* Váróczi (*Varoczi*) Péter, kb. 58 éves, Markasz István, kb. 58 és Kis Anna kb. 50 éves személy, (*latin—magyar*).

1736. No. 8.

564. Pesten, 1736. november 21-én tartott közgyűlésen attestatumot adnak ki arról, hogy Pauer Fülöp budai polgárnak tartozik 252 rajnai forinttal Balogh János, (*latin*)

1736. No. 9.

565. Budán, 1736. június 1-jén kiadott testimonialis a budai Ágostonrendiek és a budai apácák közt a Pilis megyei szentiváni (*Szent Ivány*) és csabai határt illető barátságos megegyezésről. A döntőbíróság — melynek tagjai Friebeisz Ferenc szolgabíró, Szlatiny (*Szlatini*) Gábor esküdt, Horányi Gábor perceptor, felsőpetőfalvi Bohus Sámuel táblabíró, kiküldött döntőbíró (*prae-missis judex arbiter*) — a határjárást 1736. május 20-án és 22-én végezte el.

Az 1736. május 20-án végzett határjárás:

1. Szentiván faluból nyugati irányban elindulva elértünk egy bizonyos földhalomhoz, mely két út között van, amelyek

Szentivánról Csabára mennek. A vörösvári (*Vörösvár*) szolgabíró a szemlén a tanúvallomások hitelességével igazolta, hogy ez a csabai és a szentiváni határ, amit megerősítettünk.

2. Ez a határjelet elismertük a csabai és a szentiváni föld határának, az Ágoston-rendiek ettől a vonaltól tartják a birtokukat.

3. A közönségesen Isten-hegynek (?) (*Hey Berg*) mondott hegy oldalától, azaz az úttól a domb alatt van a határ.

4. Ettől a helytől körülbelül kétezer lépésre levő területen — minthogy nem volt kijelölt határ — meghatároztuk és megjelöltük a határt.

Ezt a barátságos megegyezést mindkét fél elismerte. *Az 1736. május 22-én végzett határjárás:*

1. Az említett Szentivánból keletre indultunk az úton Csaba felé. A határ a két út között van, melyet egy földhalom jelöl. Innen nyugat és dél között magas földhányás van az út mellett jól jelölve, mintegy 40 öltre az úton felfelé.

2. A hegynek felmentünk, az említett úttól balra mintegy 36 öltre földhalom van határjelként.

3. Nyugatra fordulva az említett úttól jobbra, mintegy 60 öltre egy új földhányás van határjelként.

4. Innen nyugatra tartva az úttól jobbra, mintegy 74 öltre az előzőtől egy bizonyos, már nem élő fatuskó van határjelként.

5. Innen leszállva a hegyről dél felé, mintegy 100 öltre van egy földhatárjel.

6. Az említett úton mintegy 65 öltre új földhatárjel van.

7. Elértünk az úttól balra, mintegy 97 öltre lévő két földhatárjelig.

8. Dél felé haladva elértünk az előzőtől mintegy kétszáz emberi lépésre levő földhatárjelet.

Magyar Nemzeti Levéltár Magyar Országos Levéltára Pécel (Pest-Pilis-Solt)

Mária Terézia 1767-ben kiadott rendeletének célja a jobbágyterhek felmérése és egységes szabályozása volt. A helységeket végigjárva, az ún. kilenc pontos kérdőív alapján mérték fel a parasztság helyzetét. A felmérés alapján létrejött úrbéri tabellák tartalmazzák a földesúr, a jobbágyok és zsellérek, nevét, a telkük nagyságát, stb. Ez 43 vármegye mintegy 300.000 oldalát jelenti. Az iratokhoz tartozó adatbázist Fónagy Zoltán készítette, mely megyénként tartalmazza a falvakat, azon belül pedig a birtokosok nevét, földterületük nagyságát, jobbágyaik és zsellérek számát.

Kelt: 1770 04 21 Pécel

Péceli Helység Urbariuma és Tabellája

Péceli Helységégh urbariuma melynek Földes Ura I. Fáy Familia

Rádai Gedeon Úr jobbágyi:

Hamvas János

F. Németh István

if. Hamvay István

Moshy? István (a név nehezen olvasható)

Radványi János

Szitás András
 Solti István
 Sallai István
 Tóth András
 Kútvári György
 Zsiros János
 Szitás Péter
 Bércy? György (a név nehezen olvasható)
 Suthi István
 Tóth István
 Tóth János
 Bajtai Mihály
 Baya ?János (a név nehezen olvasható)
 Marosi István
 Bajtai András
 Benke János
 Kádár Mihály
 Jager Ádám
 Maczák János
 Hohsa? Márton (a név nehezen olvasható)
 Vinczellér Péter
 Monori györgy
 Sallai András
 Németh András
 Benke Gergely

M. Groff Teleky László Úr Jobbágyi:

Cziziák Lőrincz
 Födi Mihály
 Szitás István
 Katona György
 Somodi Páll
 Balás András
 Szabó János
 Báró János
 Klimkó János
 Mészáros István
 Szönyi Lőrincz
 Nagy Mihály
 Simon András
 Mészáros János
 Báksi? György (a név nehezen olvasható)
 Benke István
 Nagy István
 Szabó Páll
 Szabó István
 Káposztás András
 Takács Páll
 Németh János
 Szönyi István

Paszi András

Kobza János

Fáy László Úr Jobbágyi:

if. Tóth István

Kúti Tóth András

Kiss András

Kiss János

Pözöcényi István

Juhász István

Gaal András

Nagy György

Tubin István

Kiss Samuel

Kiss István

Mujtos Mihály

Kiss Mártony

Batár Mihály

Batar István

Fáy György Úr Jobbágyi:

Kis György

if. Kiss István

Kiss János

Herczeg János

Lukács János

Gáspár Páll

Deák János

Gulyás András

Fáy Susanna Aszony Jobbágyi:

ör. Hamvay István

F. Szabó István

Juhász Mihály

Juhász János

Pálinkás János

Gudra Gergely

Pálinkás Márton

Puki László Úr Jobbágyi:

Miklós Gergely

Miklós János

Dobos Páll

Sass János

Puky András Úr Jobbágyi:

Bajkai Joseff

Dobos Mihály

Illés János

Juhász Imre

Jakabfalvi Úr Jobbágyi:

ör. Miklós István

if. Miklós István

Szunyogh Sándor és Daniel Úr Jobbágyi:

Tanos István

Kovács Mihály

Tóth Gergely Mihály

Kiss Ádám

Szabó István

Néhai Fáy Gábor Úr árvái Jobbágyi:

Jónas János

Monori Ádám

Monori Mihály

Hegedűs György

Bene István

Betyár András

Dér Istvány

Tóth János

Hegedűs János

Cseh János

Hegedűs István

Ezen kívül a könyvben még megemlégettnek mint péceliek:

Lukácsi Mihály péceli jobbágy

Németh János péceli lakos

Péceli (Péczely) István kosdi lakos

Szöcs István péceli jobbágy

1767-ben kiadott úrbéri rendelet alapján a falvak népének meghallgatása az úrbérrendezés érdekében

1683-ban még adózó község. A következő években pusztává lesz, 1689-ben települ újjá. A Rákóczi-felkelés alatt egy időre ismét elnéptelenedik. 1715-ből 25 adózó lakosa (24 jobbágy, 1 zsellér) ismeretes; 1720-ból már 45 jobbágy, kik közül 39 rendelkezik szántóval, egy-egy, miután a földesúr a jobbágyföldek egy részét magának foglalta, csupán átlag 7,2 p. mérőnyivel, 42-en réttel, az új ültetéssel szaporított szőlőhegyen 28-an szőlővel; legelőjük kielégítő. A szántóföldet 2 nyomásban művelik, s az közepes évben 3 magot ad 1 elvetett helyett. A fejlődés lendületesen halad tovább: 1728-ban 44 jobbágyot, 21 zsellért és 2 mesterembert számlálnak itt; 1 családfőre átlag 11,2 p. mérő szántó jut ekkor. Az 1760-i adóösszeírás, 3 elüljárótés 3 cigányon nevezvén meg, a következőkről ad felvilágosítást: 15 taksafizető (1 mészáros, 1 kovács, 3 molnár, 1 takács, 1 szűcs, 1 csizmadia, 1 görög kereskedő, 6 zsidó, akik egyike a pálinkafőzőt bérli), továbbá 98 jobbágy és 7 zsellér, köztük 1 bognár, 1 takács és 1 szűcs; 230 jármos ökör (ebből 6 „uzsorás”), 150 igásló, 155 fejős- és 5 meddő tehén, 70 gulyabeli marha, 6 ménesbeli ló, 356 fejős juh, 150 sertés, 1 köpű méh; kenyérgabona 3012, árpa 286, zab 793 p. mérő, bor 105 akó; 7 pálinkaégető katlan. Átlagosan 2,3 igásökröt, illetőleg 3,8 vonóállatot lehetett számítani 1 jobbágygazdaságra, 5,7 számosállatot és 25,1 p. mérő kenyérgabonát 1 családfőre. — Földesurai: a Fáy család tagjai.

1. Urbáriumunk nincsen, és nem is említettük, hogy valaha helységünknek urbáriumunk lett volna.

2. Ennek előtte mintegy 40 esztendővel néhai tek. Ráday Pál és Fáy Ferencz akkoriban lévő földes uraink tul jobbágyi adóink és kötelességeink eránt contractusunk volt, melly mellett esztendőnként minden pár vonyó marhától adót 1 ft 50 d-t fizettünk. Ezen kívül robottot tettünk minden szántásnak alkalmatosságával 1 napot. Nem különben kaszállásnak, hordásnak, gyűítésnek idein egy-egy napot dolgoztunk, avagy az illyes munkák helyett, azokat pénzül megh váltván, 45 pénzt fizettünk. Azonkívül az sörházhoz szükséges 12 öli fát hordottunk. — De ezen contractusunk fönt titulált földes uraknak halálával meg változván, s helységünk circa annum 1735. mostani földes uraink között föl osztattván, az időt ül fogvást néminemű adókat s jobbágyi kötelességünket egyedül bé vett szokás szerint teszszük, úgymint:

3. Tek. Ráday Gedeon árnak egy negyed részébüi helységünknek közönségessen censusképpen esztendő által fizetünk 50 r. ft-okat. — Azon kívül culinárét adunk minden háztüi tyúkot

nr.

2, vaját pénzül meg váltván, a helyett közönségessen 2 ft 55 pénzt fizetünk.

Mélt. gróff Teleky László úrnak másik negyed részibül helységünknek közönségessen censust fizetünk 52 r. ft-okat. — Culinárét adunk

nr.

2 tyúkot vagy a helyett 30 d-t, vaját közönségessen iczet

nr.

10 vagy a helyett 2 ft-ot 83 s 1 /2 pénzt.

Tek. Fáy László árnak adunk censust egész helyessek 5 ft-ot, fél helyessek szántó földnek birtokához képest edgy némellyek 3 ft-ot, némellyek 2 ft-ot ; a gyalogok pedig, kik marhásak, minden pár marhátüi 1 ft-ot, azon föllül az személyiül 1 ft-ot és 50 pénzt ; akiknek marhájuk nincsen, edgyik-edgyik az személyétül 1ft 50 pénzt ad. — Culinárét minden háziul tyúkot

nr.

2, vaját minden fejös tehéntüi iczét 1/2.

Tek. Fáy György uramnak egész helyessek 4 ft 50 pénzt, fél-helyessek 2 ft-ot, gyalogok 1ft 50 d-t adnak. — Culinárét tyúkot 2, vaját minden borjas tehénytül iczét 1/2.

Tek. Puky András és László uraknak adunk censust egész helyessek 5 ft-ot, fél helyessek 3, fertályosok 2, gyalogok pedig I ft 50 d-t. — Culinárét minden háztól tyúkot 2, vaját minden borjas tehénytül iczét 1/2.

Tek. Szunyogh Sándor és Dániel uraknak adunk censust fél helyessek 3 ft-ot, gyalogok 1ft 50 d-t. — Culinárét tyúkot 2, vaját minden borjas tehénytül iczét 1/2.

Néhai tek. Szunyoghi Mária árvái részére adunk censust egész helyessek 4 ft helyessek 2 ft-ot, a gyalogok pedig 1ft 50 d-t. — Culinárét tyúkot

nr.

2 vagy a helyett 30 minden borjas tehénytül vaját iczét 1 j2 vagy a helyett 15 pénzt.

Tek. Fáy Gábor úr maradéki részére adunk censust fél helyessek 4 ft-ot, gyalogok 1 ft 50 d-t. — Culinárét minden háztul tyúkot

nr.

2, vaját minden fejös tehénytül iczét

nr.

1)2.

4. Köz javunk: 1) Helységünk számára minden arenda nélkül vagyon fél esztendeig való szabad bor-korcsmánk, és a mellett másik fél esztendőre földes uraságunk korcsmáját 72 ft-okban arendállyuk, mellynek jövedelmét köz-hasznunkra fordétyuk. 2) Tek.

Ráday Gedeon ur részirül negyed része helységünknek edgy vizi malomnak fele

jövedelmét 11 ft 25 d, úgy más külső ur aktul egy negyed résznek jövedelmét azon vízi malomnak 50 ft-okban birván, annak is köz-hasznát szükségünkre fordéttük. 3) Határunkban erdő lévén, edgynemelly földes urunk résziről minden pénz nélkül nyessedékből tűzre való szabad fánk vagyon. 4) Két vetőre helységünk számára 2 darab köz földünk vagyon, mellyben 36 p. mérő vető mégyen. 5) Köz-rétet is helységünk számára bírunk, mellyen jó nedves esztendőben 43 szekér széna szokott megh teremni. 6) Szőlő-hegyünk lévén, többnyire maidminnyájunknak szőlője vagyon, és annak hasznából, azokban jó bor termésvén, természéhez képest magunkat segéltyük. 7) Kövünk határunkban elegendő vagyon, de annak vágása föllöttébb való keménysége miatt alkalmatlan lévén, kevés hasznát veszszük. 8) Pesthez 2 mértföldnyire lakván, a micskénk vagyon ell adni való, ottan lévő piarczon pénzre fordéttük. — Eő föl ség e soó-házához hol Szolnokbúi, hol Szegedrül sőt hordunk s mind ezekkel Pestnek közel léte miatt magunkat segéltyük. Fogyatkozása határunknak : legeltető mezőnk szűken vagyon, és ezen okból heverő marháinkat más külső mezőn bérben kölletik tartanunk. 5. Szántó földeink 2 vetőre szabva vannak: az edgyik vetőben tavaszt ősziel együtt az egy egész ház-helyes gazda 30 p. mérőt el vethett, a másik vetőben szintén annyit. Fél helyessek felénnyit, a fertályosok negyed résznyit vetnek, a gyalogok egy némellyek 7 p. mérőt, némellyek pedig 3 s 4 posonyit vetnek ell. Szénája egész helyessnek ordinarie 4—5 szekérrel szokott megh teremnyi, ugy a proportione fél helyesnek s gyalognak is szintén annyi. Sarjút nem kaszállunk, minthogy annak kaszállása szokásban nincsen. 6. Bizonyos napi számát robottunknak nem tudgyuk, minthogy ekkorcúg robottunknak szabott napjai nem voltak, hanem szükségéhez képest földes urainknak esztendő által hol több, hol kevesebb napot robottáztunk, többnyire annyi vonyó marháival, amennyivel magunknak dolgozni szoktunk. A robották pedig ezekből állók: ugy mint szántásbúi, kaszállásból, aratásból, gabona és széna hordásbúi, fa vágásból és annak hordásából, olykor közellebb, olykor távolabb helyekre való forspontozásból, szőlő miveltetésből, melly rész szerint pénzért, rész szerint robottból végeztetik. Az munkára való menetelünk és vissza jövetelünk egyik robottban sem számláltatott azon okból, mint föllül mondottuk, hogy robottáinknak szabott napjai nem voltak. 7. Őszi és tavaszi gabonából, borbúi, bárányból, méhből kilenczedet adunk, és más helyiségekben ezen nemes vármegyében, mellyek nem curialisok, kilenczedet szoktak adni. Adóinkat már föllül meg mondottuk. Ajándékokat sem pénzben, sem más féle termésekben urainknak nem adunk. 8. Puszta ház-hely nincsen helységünkben. 9. Edgy némellyek örökössek, némellyek pedig szabadossak vagyunk.
Péczei helységnek feő birája, Szabó István
Coram me Johanne Németh,
loci eiusdem iurato notario m. p. [Pecsét]

Társadalmi tagozódás, állatállomány és termés helységenként 1715-1760 Pécel
Jobbágy:24
Zsellér:1
Taksa-fizető:15
Jobbágy:101
Zsellér:7
Rideg (cigány):(3)
Marha:460

Ló:156
 Juh:356
 Sertés:150
 Kenyér:3012
 Tavaszi gabonatermés p. mérő:1079
 Bor termés akó:105
 Számos állat 1 háztartásban:5,7
 Gabona termés 1 háztartásban mérő:34,1
 Bor termés 1 háztartásban akó:0,9

A határvita folytatódik....

1650. No. 4.

56. Tanúvallomások a Pécel (Péczel) és Csaba közötti határról Fáy (Fai) Istvánné Róthy (Röti) Katalin kérésére.

1. ? 33 éves vallja: 3 évvel ezelőtt, mikor másfél évig Kókán (Koka) lakott Süli (Suly) Mihály nevű bátyjával együtt, ki Úrin (Ury) lakott, 1000 dinnyét (!) vitt egy szekéren. Átmentek Pécelen, mely akkor pusztá volt, és Süli Mihály az út mellett Csaba és Pécel között egy nagy széles követ mutatott neki, hogy az a Csaba és Pécel közötti határ. A kőnek csak a felső széle volt kinn, mint most is.

2. ? vallja: Pécelről sokáig úgy vélte, hogy Lócsödhöz tartozik, mert közel van hozzá, s az is Fáy (Fay) úré. Kb. 3 éve egyszer egy csabai szekéren ült, s az azon ülő Széky (Széky) Mihály egy vizet Kút-völgynek (Kut Völgy) nevezett. Ő megkérdezte, melyik az a Kút-völgy. Amaz azt mondta, majd meglátja. Mikor odaértek, nem pécelinek, hanem locsodinak mondta. Atyjától úgy hallotta, úgy került Csabához, hogy a király konyháján kifogyott a fa Budán, és a csabaiak szállítottak oda fát, így kapták meg a Kút-völgyet. A Kút-völgy Locsod, Isaszeg, Pécel és Túz (Thuz) között van, sehol nem határos Csabával, hanem harmadik határolója.

3. ? vallja: látta, hogy Locsod felől jöttek (?) csabaiak, de nem tudja, hogy Kút-völgyétől vagy Locsodról.

4. Gira Mátyás, galántai Esterházy (Eszterhazy) Ferencnek 70 éves szentlászlói (Szent Laszlo) jobbágya vallja: ő a Pécellel és Csabával is határos Isaszegen (Issza Szegh) született. Ezelőtt 4 évvel határt találtak Pécel és Csaba között, egy nagy fehér követ. Ezenkívül Csaba felől az erdőn 3 földhatárjelet, melyek az emberek ölég értek fel. A tanú isaszegi ember fia volt és attól hallotta, hogy azt a szélét, melyet Kút-völgynek neveztek, most Dusnoknak (Dúsnak), Kömlődnek (Gomlód) hívják. Hallotta atyjától, hogy „káplánsághoz való volna”, de nem tudja, miképpen. Tudja, hogy Kút-völgye nem Csaba és Pécel között van, mert Csaba Buda felől van, Pécel pedig Csabán innen. Kút-völgy Pécel és Isaszeg között van és Csabához harmadik határos. Mikor a határra vitték, Kút-völgy és Pécel között kettős határt találtak, olyan magasra hanyva, mint egy feljebb nevezett hármás határ, azt a péceliek és csabaiak akkor Kút-völgy és Pécel közti határnak mondták. Soha nem hallotta, hogy a Kút-völgyi erdőt a csabaiak éltek volna, hanem hogy a péceliek.

5. Súlyos (Súlyos) András, Verebélyi (Verebely) Jánosnak 66 éves tárcsái (Tarcza) jobbágya vallja: 3 évvel ezelőtt a péceliek Váci (Vaczy) Varga János bírósága idején a határt járva látták, hogy a fehér kő az úton Csaba felől kívül volt. Ugy tudja, hogy Isaszeget ők Csíktarcsáról (Csik Tarcza) 40 esztendeje „kövedték”, de egy esztendőben „elhagyták”. A náluk lakó sánta Bodrogi (?) (Bodragy) Gergely is 13 évig bírta az isaszegi határban a Pécel felől való rétet. Volt ott egy Katona-kút (Katona Kut) nevű forrás. Annál tovább nem jöttek a csabaiak, a Kút-völgy nevű erdő pedig „a péceli

határon által van".1650. No. 4.

56. Tanúvallomások a Pécel (Pécel) és Csaba közötti határról Fáy (Fai) Istvánné Róthy (Röti) Katalin kérésére.

1. ? 33 éves vallja: 3 évvel ezelőtt, mikor másfél évig Kókán (Koka) lakott Süli (Suly) Mihály nevű bátyjával együtt, ki Úrin (Ury) lakott, 1000 dinnyét (!) vitt egy szekéren. Átmentek Pécelen, mely akkor puszta volt, és Süli Mihály az út mellett Csaba és Pécel között egy nagy széles követ mutatott neki, hogy az a Csaba és Pécel közötti határ. A kőnek csak a felső széle volt kinn, mint most is.

2. ? vallja: Pécelről sokáig úgy vélte, hogy Lócsödhöz tartozik, mert közel van hozzá, s az is Fáy (Fay) úré. Kb. 3 éve egyszer egy csabai szekéren ült, s az azon ülő Széky (Széky) Mihály egy vizet Kút-völgynek (Kut Völgy) nevezett. Ő megkérdezte, melyik az a Kút-völgy. Amaz azt mondta, majd meglátja. Mikor odaértek, nem pécelinek, hanem locsodinak mondta. Atyjától úgy hallotta, úgy került Csabához, hogy a király konyháján kifogyott a fa Budán, és a csabaiak szállítottak oda fát, így kapták meg a Kút-völgyet. A Kút-völgy Locsod, Isaszeg, Pécel és Túz (Thuz) között van, sehol nem határos Csabával, hanem harmadik határolója.

3. ? vallja: látta, hogy Locsod felől jöttek (?) csabaiak, de nem tudja, hogy Kút-völgyétől vagy Locsodról.

4. Gira Mátyás, galántai Esterházy (Eszterhazy) Ferencnek 70 éves szentlászlói (Szent Laszlo) jobbágya vallja: ő a Pécellel és Csabával is határos Isaszegen (Issza Szegh) született. Ezelőtt 4 évvel határt találtak Pécel és Csaba között, egy nagy fehér követ. Ezenkívül Csaba felől az erdőn 3 földhatárjelet, melyek az emberek ölég értek fel. A tanú isaszegi ember fia volt és attól hallotta, hogy azt a szélét, melyet Kút-völgynek neveztek, most Duskonak (Dúsnak), Kömlődnek (Gomlód) hívják. Hallotta atyjától, hogy „káplánsághoz való volna", de nem tudja, miképpen. Tudja, hogy Kút-völgye nem Csaba és Pécel között van, mert Csaba Buda felől van, Pécel pedig Csabán innen. Kút-völgy Pécel és Isaszeg között van és Csabához harmadik határos. Mikor a határra vitték, Kút-völgy és Pécel között kettős határt találtak, olyan magasra hányva, mint egy feljebb nevezett hármás határ, azt a péceliek és csabaiak akkor Kút-völgy és Pécel közti határnak mondták. Soha nem hallotta, hogy a Kút-völgyi erdőt a csabaiak éltek volna, hanem hogy a péceliek.

5. Súlyos (Súlyos) András, Verebélyi (Verebely) Jánosnak 66 éves tárcsái (Tarcza) jobbágya vallja: 3 évvel ezelőtt a péceliek Váci (Vaczy) Varga János bírósága idején a határt járva látták, hogy a fehér kő az úton Csaba felől kívül volt. Ugy tudja, hogy Isaszeget ők Csíktarcsáról (Csik Tarcza) 40 esztendeje „kövedték", de egy esztendőben „elhagyták". A náluk lakó sánta Bodrogi (?) (Bodragy) Gergely is 13 évig bírta az isaszegi határban a Pécel felől való rétet. Volt ott egy Katona-kút (Katona Kut) nevű forrás. Annál tovább nem jöttek a csabaiak, a Kút-völgy nevű erdő pedig „a péceli határon által van".Csaba és Kút-völgy közt van a péceli határ. A csabaiak éltek a péceli határt, mikor puszta volt, de Maglódról (Maglód) ezt nem hallotta. A csabaiak a péceli réteket „követték" a Rákosig (Rákos). Ezenkívül a Rákos isaszegi föld.

6. Sipek Lőrinc, ugyanazon földesúr ugyanott lakó 90 éves jobbágya nem tud semmit, (magyar)

1650.

